

A Magyar Köztársaság nevében!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság dr. Alföldi István ügyvéd (...) által képviselt **L. Kft.** (...) **felperesnek** dr. Hernesz Csaba ügyvéd (...) által képviselt **B. Zrt.** (...) **I.r.** és dr. Pesthy Endre ügyvéd (...) által képviselt **SZ. Kft.** (...) **II.r.** alperes ellen **vételár megfizetése** iránt a Tolna Megyei Bíróság előtt 16.G.40.091/2006. számon indult és a Pécsi Ítéltábla 2007. január 23-án kelt Gf.IV.30.271/2007/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében, a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 18. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - a 2008. november 3-án tartott tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.271/2007/3. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I.r. alperesnek 130.000 (Egyszázharmincezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a II.r. alperes az I.r. alperessel 2006. március 30-án kötött alvállalkozói szerződés alapján végezte B-on a K. K. és az E. A. utca útburkolatának és csapadékvíz elvezetésének építési munkálatait. Ezzel összefüggésben 2006. április 26-tól május 30-ig összesen 5.593.404 Ft értékben betont, cementet és betonvasat, míg 2006. június 1-től 16-ig további 29.730 Ft értékben betont és mészhidrátot szállított el a felperestől. A felperes az I.r.

alperessel, mint vevővel szemben két számlát bocsátott ki, melyeket az I.r. alperesnek megküldött. Az I.r. alperes 2006. július 17-én a számlákat visszaküldte, és arról tájékoztatta a felperest, hogy azokat nem áll módjában befogadni, mert a számlákat alátámasztó eredeti, a B. Zrt. által igazolt dokumentumok hiányoznak. A számla mellékleteként megküldött átvételi elismervényeket nem az I.r. alperes által felhatalmazott munkatárs írta alá. A felújítási munkálatok költségvetése a számlákban szereplő mennyiségű beton felhasználásának töredékét indokolja.

A felperes keresetében egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket 5.623.124 Ft és kamatai megfizetésére, arra hivatkozással, hogy az I.r. alperes az építkezéshez elszállított anyagok ellenértékét nem fizette meg. Amennyiben az alperesek belső jogviszonya nem tisztázott, mindkét alperes vevőnek tekintendő.

Az I.r. alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felperessel nem kötött szerződést. A II.r. alperes 1.040.000 Ft erejéig a keresetet elismerte azzal, hogy az alperesek közötti alvállalkozói szerződés értelmezése szerint ténylegesen ilyen összegben kell az anyagköltséget viselnie.

Az elsőfokú bíróság a 12. sorszámú ítéletében arra kötelezte az I.r. alperest, hogy a felperes részére 15 napon belül fizessen meg 4.583.134 Ft tőkét, ebből 29.730 Ft-nak 2006. július 28-tól, míg 4.553.404 Ft-nak 2006. június 30-tól a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát és 540.000 Ft perköltséget.

Kötelezte a II.r. alperest a felperes részére 15 napon belül 1.040.000 Ft és ennek 2006. június 30-tól a kifizetés napjáig járó törvényes kamatai és 60.000 Ft perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a keresetlevél mellékleteként csatolt, 2005. április 28-ára keltezett beszállítói szerződés - melyet az I.r. alperes nem írt alá - önmagában nem alkalmas a felek jogviszonyának tisztázására, azonban egyéb bizonyítékokkal együtt a Pp. 206. §-a szerint mérlegelhető. Különös nyomatékka emelte ki az elsőfokú bíróság az I.r. alperes 2006. július 17-én kelt levelének tartalmát, és megállapította, hogy a felperes és az I.r. alperes között a Ptk. 379. § (1) bekezdése szerinti szállítási szerződés jött létre. Az említett okirat nem a jogviszony hiányára hivatkozik, hanem kifejezetten és egyértelműen az összepszerűséget vitatja, továbbá azt, hogy a teljesítések igazolása nem az I.r. alperes részéről történt. A

II.r. alperes szerepe a felperes és az I.r. alperes jogviszonyában csak az lehetett, hogy a II.r. alperes az I.r. alperes közreműködőjeként járt el az anyagok felperestől való elszállításánál és egyúttal, mint az I.r. alperes alvállalkozója rendelkezett az anyagok felhasználásáról.

Az ítélet ellen az őt terhelő marasztalás megváltoztatása miatt az I.r. alperes nyújtott be fellebbezést. A másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla 3. sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta és az I. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 15 napon belül az I.r. alperes részére 274.800 Ft első fokú és 412.388 Ft fellebbezési perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül. Megállapította, hogy a felperes a II.r. alperessel szembeni kereset elutasítása miatt sem fellebbezést, sem csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő, továbbá az alperesek között nem áll fenn a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes pertársaság. A kötelezettek egyetemlegessége pedig még annak tényleges fennállása esetén sem hoz létre egységes pertársaságot, így az ítélet nem fellebbezett részének megváltoztatására a másodfokú bíróságnak jogszabályi lehetősége nem volt.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékokból tévesen vont le azt a következtetést, hogy a felperes és az I.r. alperes között szállítási szerződés jött létre, mert azok alapján nem állapítható meg, hogy a felperes és az I.r. alperes szerződéskötési akaratát egybehangzóan kifejezésre juttatta (Ptk. 205. § /1/ és /2/ bekezdései). A keresetlevélhez csatolt szerződéstervezet a felperes szerint is utólagosan készült és azt az I.r. alperes nem fogadta el. Az elsőfokú bíróság által döntő bizonyítékként értékelt 2006. július 17-i számlavisszaküldés megnevezésű okirat - annak tartalmát a Ptk. 207. § /1/ bekezdése szerint értékelve - a szerződés létezését nem támasztja alá. Az okiratban az I.r. alperes kijelentette, hogy a számlát alátámasztó eredeti, az I.r. alperes által igazolt dokumentumok hiányoznak. Ez a nyilatkozat tartalma szerint semmiképpen nem értelmezhető a szerződéses jogviszony elismerésének, épp ellenkezőleg, az I.r. alperes úgy nyilatkozott, hogy nincsenek birtokában a felperes követelését alátámasztó okiratok. A felperes ügyvezetőjének előadását a tanúvallomásokkal összevetve, kétséget kizáróan csak az állapítható meg, hogy az I.r. alperes tudott arról, miszerint a II.r. alperes a betont a felperestől szerzi be, de a felperessel a beton mennyiségéről, minőségéről, szállítási határidejéről és a vételárról az I.r.

alperes nem tárgyalta és nem állapodott meg. A felperestől elszállított betont ténylegesen a II.r. alperes vette át az I.r. alperes nevében. Az I.r. alperes azonban a felperessel nem kötött szerződést, így nem adhatott megbízást a II.r. alperesnek arra, hogy a felperestől a betont az ő nevében vegye át. A II.r. alperes eljárását utólagosan sem hagyta jóvá, ezért a felperes és az I.r. alperes közötti szerződés létrejött a Ptk. 221. § /1/ bekezdése alapján sem állapítható meg. A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy a szállítási szerződésnek a Ptk. 379. § /1/ bekezdésében meghatározott fogalma értelmében a szállítási szerződésnek lényeges kérdése az átadandó dolog, a szállítási idő és a vételár. A Ptk. 380. § (1) bekezdéséből következik, hogy meg kell határozni a dolog minőségét és mennyiségét. Mindezek azonban a felperes és az I.r. alperes vonatkozásában nem állapíthatók meg.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az első fokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság az I-II.r. alpereseket egyetemlegesen kötelezze 4.583.134 Ft tőke és annak 2006. június 30-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamatai megfizetésére. Másodlagosan az I-II.r. alpereseket egyenlő arányban kérte kötelezni a fenti összeg és annak járulékai megfizetésére.

Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 216. § /1/ bekezdését, 201. § /1/ bekezdését, 361. § /1/ bekezdését, valamint a 391. § /3/ bekezdését. Álláspontja szerint a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján az állapítható meg, hogy a szerződés létrejöttéhez szükséges kérdésekben a felek szóbeli megállapodásának megfelelően készült el a beszállítói szerződés. Az I.r. alperes és a felperes között a szerződés szóban létrejött, az I.r. alperes alvállalkozója, a II.r. alperes pedig a megbeszélteknek megfelelően szállította el a betont és egyéb építő anyagokat, az előírányzott mennyiségben. A felperes számára a szerződés utólagos aláírása azért volt elfogadható, mert más alkalommal is szállított tőle anyagot az I.r. alperes, és a szerződést más alkalmakkor is utólagosan írták alá, a fizetéssel probléma nem volt. Hivatkozott arra, hogy a beszállítói szerződés, az egyéb bizonyítékokkal együtt, a szerződés érvényes létrejöttének bizonyítására alkalmas. A II.r. alperes az útépitések során az I.r. alperes alvállalkozójaként dolgozott, ezért az I.r. alperes alvállalkozójáért úgy felel, mintha a munkát maga végezte volna el.

A felperes kétséget kizáróan bizonyította a tőle elszállított anyagok mennyiségét és értékét, ezért azok ellenértékére abban az

esetben is igényt tarthat, ha megállapítható lenne, hogy a felperes és az I.r. alperes között a szerződés nem jött létre. Ebben az esetben a jogalap nélküli gazdagodás tilalmába ütközik, hogy az alperesek ellenszolgáltatás nélkül megtartsák a felperes szolgáltatását, és a bíróságnak a felek közötti jogvitát a Ptk. 361-364. §-ai alapján, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint kellett volna elbírálnia.

Miután az alperesek között mindvégig vitatott volt, hogy a felperestől elszállított beton és építőanyag költsége melyiküket terheli, és a költség az oszthatatlan szolgáltatás, egyetemlegesen kötelesek helytállni.

Az I.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Az első fokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezése indokait kérte felülvizsgálati ellenkérelmeként is figyelembe venni.

A II.r. alperes hivatkozott arra, hogy vele szemben a felperesnek nincs lehetősége felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, mert az első fokú ítéletnek a rá vonatkozó rendelkezése ellen fellebbezéssel nem élt.

A Legfelsőbb Bíróság a felperes II.r. alperessel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmét külön végzésben hivatalból elutasította. A jelen ítéletben a jogerős ítéletnek csak az I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasító rendelkezését vizsgálta felül a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján.

A Pp. 270. § /2/ bekezdése értelmében a jogerős ítélet, vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatára jogszabálysértés esetén van lehetőség.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

A felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelését állította.

A Pp. 206. § /1/ bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a jogerős ítélet e törvényhelyben megkívánt követelményeknek megfelelően a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytállóan állapította meg, és helyes az abból levont jogi következtetése is. A másodfokú bíróság eleget tett a Pp. 221. § /1/ bekezdésében megkívánt indokolási kötelezettségének is. Helytálló az a következtetése, hogy az egymásnak is ellentmondó tanúvallomások közötti ellentmondások feloldása a felperes érdekkörében merült fel. A felperes azonban erre vonatkozó bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Az I.r. alperes tagadásával szemben a felperes által rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékok és az ellentmondó tanúvallomások alapján nem állapítható meg szállítási szerződés létrejötte a felperes és az I.r. alperes között, a szállítási szerződés lényeges kérdéseiben történő megállapodás hiányában. Önmagában abból a tényből, hogy a felperes képviselője, P. J. mondta a II.r. alperesnek, a felperestől szállítsa az anyagokat a perbeli építkezéshez, nem vonható okszerű következtetés arra, hogy a felperes és az I.r. alperes között létrejött a szállítási szerződés, illetve, hogy a II.r. alperes az I.r. alperes megbízottjaként járt el. A felperes semmilyen módon nem ellenőrizte, hogy az anyagok szállítására nála megjelent II.r. alperes rendelkezik-e az I.r. alperestől származó olyan felhatalmazással, amely az ő nevében és költségére történő anyagszállításokra vonatkozna. A jelen technikai színvonal mellett, amikor a felek részére a telefonkapcsolaton kívül a telefax, valamint a számítógépes rendszer is rendelkezésre áll, a felperestől elvárható magatartás az lett volna, hogy ne elégedjék meg a II.r. alperes gépkocsivezetőjének egyszerű szóbeli közlésével, hanem a folyamatos szállítások során még a szállítások elején meg kellett volna győződnie arról: az anyagszállítások kinek a részére történnek és annak költségei kit terhelnek. Minthogy ez nem történt meg, a felperes és az I.r. alperes között létrejött szerződés hiányában csak az állapítható meg, hogy a II.r. alperes szállította el a felperestől a szállítólevelekkel tanúsított anyagféléseket, azonban azok ellenértékét ő nem fizette meg. A felperesnek a II.r. alperessel szemben előterjesztett 1.040.000 Ft és járulékainak megfizetését meghaladó keresetét elutasító ítéleti rendelkezés elleni fellebbezés hiányában a bíróság nem volt abban az eljárásjogi helyzetben, hogy a II.r. alperest kötelezze a felülvizsgálati kérelemben kért összegben az általa ténylegesen elszállított építőanyagok vételárának megfizetésére.

Az az I-II.r. alperesek közötti szerződéses jogviszony elszámolására tartozó kérdés, hogy az adott kivitelezési munkákkal felmerült anyagköltséget ki és milyen mértékben tartozik viselni. A II.r. alperes által felperestől elszállított és beépített építőanyagok vételárának megfizetésére a jogalap nélküli gazdagodás szabályai a felperes és I.r. alperes között nem alkalmazhatók.

Miután a jogerős ítélet a kifejtettek szerint a jogszabályoknak megfelel, azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. § /1/ bekezdése értelmében megfelelően alkalmazott Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság a felperest kötelezte az I.r. alperes részére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003./VIII.22./ IM rendelet 3. § /2/ bekezdés a) pontja, valamint az /5/ és /6/ bekezdéseiben meghatározott felülvizsgálati perköltség megfizetésére. Ennek megállapítása során figyelembe vette a 4/A. § /1/ bekezdésében meghatározott általános forgalmi adó összegét is.

Budapest, 2008. november 3.

Dr.Török Judit sk. a tanács elnöke
Váradi Károlyné dr. sk. előadó-bíró
Dr.Murányi Katalin sk. bíró